

KINNITAN

/digitaalselt allkirjastatud/

Harri Nõmmiksaar
juhataja
„24“ oktoober 2023. a

AUTOM PÕLTSAMAA LK **Õppekava A1-kategooria õpe / Algaste**

1. Üldalused

Õppekavarühm	Põhiõppekavad
Õpetamise korralduslikud alused	A1-kategooria mootorsõidukijuhi koolitus koosneb teooriast loengute vormis ning praktikast õppesõitude vormis vastavuses koolitaja õppeplaanile. Lisaks peab algastmes läbima mootorsõidukijuhi esmaabikoolituse. Teoorialoengud viiakse läbi auditoorse õppe vormis või elektroonilise õppe vormis (edaspidi: e-õpe). Õppesõidud toimuvad üldjuhul koolitaja sõidukiga.
Õpingute alustamise tingimused	Õpingute alustaja peab omama A-kategooria mootorsõiduki tervisenõuetele vastavat kehtivat tervisetõendit ning olema vähemalt 15,5-aastane.
Õppe maht	Teooriakursuse maht on vähemalt 27 tundi. Õppesõite tuleb läbida vähemalt 12 sõidutundi, millest igat sõiduteemat vähemalt 1 sõidutund.
Õppekeskkonna kirjeldus	Teoreetiline osa viiakse läbi koolituse läbiviimiseks sobivas õpperuumis, Google Meet veebikeskkonnas või OÜ Autosõit e-õppe keskkonnas. Sõiduõpe viiakse läbi õppesõidukitega õppesõiduväljakul ja tänavaliikluses.
Õppematerjalide loend	Liiklusseadus ja liiklustestid. Õppijal tuleb iseseisvalt täiendavalt läbi töötada liiklusreeglid, lahendada liiklusteste, lugeda temaatikaga seotud liiklusohutuse alast kirjandust (paberkandjal või elektroonilise õppe materjalidena).
Lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid	Lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid on määratud autokooli poolt kehtestatud dokumendis: „Õppekorralduse ja kvaliteedi tagamise alused“. Teooriaeksam loetakse sooritatuks, kui eksamineeritav vastab õigesti vähemalt 90 protsenti küsimustest.
Koolituse läbiviimiseks vajalik kvalifikatsioon, õpi- või töökogemus.	Koolitust viivad läbi mootorsõidukijuhi õpetaja kvalifikatsiooniga lektorid ja sõiduõpetajad.

2. Õppeteemade mahud

Teooriaõpe			Praktika		
Teema nr	Õppeteema	Õppe-tunde	Teema nr	Sõiduteema	Sõidu-tunde
A01	Ülevaade õppetöö korralduses ja eesmärkidest; iseseisvaks õppimiseks juhendamine	1	A2/1	Juhi tööasend ja turvavarustus	1
T12/1	Sõidukite kategooriad; mõisted	1			
T13/1	Liiklus kui süsteem	1	A2/2/1	Mootorratta käsitlemine	1
T13/2	Liiklus kui süsteem	1			
T13/3	Liiklus kui süsteem	1			
T13/4	Liiklus kui süsteem	1	A2/2/2	Mootorratta käsitlemine	1
T14/1	Ohutu liiklemise põhimõtted	1			
T14/2	Ohutu liiklemise põhimõtted	1			
T15	Teiste liiklejatega arvestamine	1	A2/2/3	Mootorratta käsitlemine	1
A03/1	Mootorratta turvalisus ja käsitlemine	1			
A03/2	Mootorratta turvalisus ja käsitlemine	1			
A03/3	Mootorratta turvalisus ja käsitlemine	1	A4/1/1	Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel	1
A03/4	Mootorratta turvalisus ja käsitlemine	1			
T17	Inimene sõidukijuhina	1	A4/1/2	Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel	1
A05	Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites	1			
T22/1	Sõidujärjekord sõites	1	A4/1/3	Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel	1
T22/2	Sõidujärjekord sõites	1			
T22/3	Sõidujärjekord sõites	1	A4/2/1	Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	1
A07	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis; mootorratta peatumine ja sõidu lõpetamine	1	A4/2/2	Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	1
A09	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	1			
T32	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	1	A4/2/3	Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	1
T33	Keskkonda säästev sõiduki kasutamine	1			
T34/1	Käitumine liiklusõnnetuse korral	1	A6	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	1
T34/2	Käitumine liiklusõnnetuse korral	1			
A11	Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes	1			

A13	Grupis sõit ja pukseerimine	1	A8	Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal; sõiduuskuste hindamine	1
AM15	Läbitud teemade kokkuvõte ja tagasiside kursuse kohta; teooriaksam õppeklassis ¹	1			
Teooriat kokku		27	Praktikat kokku		12

¹ E-õppes õppijatele kohustuslik auditoorne õpe

3. Õpiväljundid teemade lõikes

3.1. Teooria

A01	Ülevaade õppetöö korralduses ja eesmärkidest; iseseisvaks õppimiseks juhendamine
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none">* teab juhiloa saamise tingimusi ja korda;* teab õppetöö korraldust;* teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente;* on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määruses seatud juhi koolituse eesmärgid;* on valmis vastutama oma õppimise eest;* on koostanud individuaalse õppeplaani;* teab, kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.
T12/1	Sõidukite kategooriad; mõisted
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none">* teab liiklussüsteemi eri osadega seotud termineid.
T13/1, T13/2, T13/3, T13/4	Liiklus kui süsteem
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none">* teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid, liikluskorraldusvahendite ja reguleerija märguannete tähendusi;* mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana;* teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele.
T14/1, T14/2	Ohutu liiklemise põhimõtted
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none">* teab jalakäija, jalgratturi, kergliikuri juhi reegleid ning mõistab nende reeglite tundmise vajadust sõiduki juhi poolt;* mõistab helkuri kasutamise vajadust nii jalakäija kui sõiduki juhi vaatenurgast;* mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgsuure hoidmine, sõiduki tulede õige kasutamine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine;* teab piki- ja külgsuure ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid;* on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted;* teab sõiduki tulede kasutamise üldreegleid.

T15	Teiste liiklejatega arvestamine
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejate rühmi; * teab erinevate liiklejate rühmade käitumise eripärasid; * teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähekaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud tegureid, mis võivad suurendada liiklusohtu; * teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid; * omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestada eripäradega, mis on seotud eri liiklejarühmade ja sõidukiliikidega, sh ühissõidukid ja alarmsõidukid; * mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust; * on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähekaitstud liiklejatega ja tagama oma käitumisega kõigi nende ohutuse.

A03/1, A03/2, A03/3, A03/4	Mootorratta turvalisus ja käsitsemine
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * mõistab mootorratta kasutusjuhendiga tutvumise olulisust; * teab mootorratta tüüpe ja nende erinevusi ning iga tüübi kohta tegureid, mis suurendavad riske; * teab sõitjate- ja veoseveo ning turvavarustuse kasutamise nõudeid; * teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on motiveeritud turvavarustust kasutama; * teab mootorrattale istumise ja sellelt mahatulekuga seotud ettevaatusabinõusid; * teab mootorratta eri mehhanismide tööpõhimõtteid; * teab kasutatavale mootorrattale ajakohaseid tehnoseisundi nõudeid; * teab keskkonnanõudeid mootorratta kasutamisel; * teab kasutatava lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja mootorratta juhitavusele.

T17	Inimene sõidukijuhina
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid; * teab kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist; * teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele; * on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks; * on motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises; * teab kõrvaliste tegevuste mõju juhile ning sellest tulenevaid ohte.

A05	Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab, kuidas mootorrattaga ohutult sõitu alustada; * teab mootorratta asukoha valikuga seotud reegleid; * teab, kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; * on motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.
T22/1, T22/2, T22/3	Sõidujärjekord sõites
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede lõikumisaladel, teega külgnevatel aladel, õuealal ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid; * Teab ajutise liikluskorraldusega seotud reegleid; * omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; * on motiveeritud teede lõikumisalade, teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.
A07	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis; mootorratta peatumine ja sõidu lõpetamine
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab mootorratta juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes mootorratta juhtimisega asulas; * omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; * on motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel mootorrattast juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet. * teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud erinevusi; * oskab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamise reegleid probleemülesande lahendamisel rakendada; * teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud ohtu suurendavaid tegureid (pehme ja ebatasane pinnas, teekatte eripärast lähtuvad ohud, kallak ja tõus jms).
A09	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab mootorrattaga möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud erisusi (grupis sõites, mootorratta tüübist tulenev jms); * mõistab, et teel, kus pärisuunas on kaks või enam teekattemärgistega tähistatud sõidurada, on tiheda liikluse korral ohtlik mööduda eessõitvatest sõidukitest, kui kõik rajad on ühtlaselt koormatud.

T32	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha; * mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; * on motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima; * teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, väsimus, halb nägemine jms).
T33	Keskkonda säästev sõiduki kasutamine
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel; * teab, kuidas sõiduki kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada; * oskab leida sõiduki kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta; * teab, kuidas jälgida kütusekulu; * on motiveeritud sõidukit kasutades keskkonda säästma; * mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.
T34/1, T34/2	Käitumine liiklusõnnetuse korral
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda; * teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi; * teab kohustusliku liikluskindlustuse ja kaskokindlustusega seonduvat.
A11	Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab mootorrattale mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada; * teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes mootorratta juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida; * teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, esolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral; * mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele, ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega; * omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgahega; * saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest ohtudest.

A13	Grupis sõit ja pukseerimine
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi grupi üles ehitamiseks (grupis olevate mootorrataste asukoht teel) lähtuvalt grupi suuruselt, tee iseärasustest, sõidu eesmärgist, mootorratta iseärasustest, juhi kogemusest jms; * mõistab, et grupi ülesehitusest sõltub sõidu ohutus; * teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi teabe vahetamiseks (käeviiped, raadiojaamade kasutamine, navigatsiooniseadmete kasutamine); * mõistab grupis sõitmisel ohutuse tagamiseks vajaliku teabe vahetamise viiside kokkuleppimise tähtsust; * teab mootorratta pukseerimise reegleid.

AM15	Läbitud teemade kokkuvõte ja tagasiside kursuse kohta; teooriaeksam õppeklassis¹
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * tunneb ennast kindlalt mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooni teoreetilistes teadmistes.

3.2. Praktika

A2/1	Juhi tööasend ja turvavarustus
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * oskab teha mootorratta sõidueelset kontrolli, vajaduse korral kasutades mootorratta käsiraamatut; * oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; * oskab kasutada mootorratta turvavarustust ja aidata kaassõitjatel turvavarustust kinnitada, samuti selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust; * oskab kasutada mootorrattale paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; * teab juhi vales tööasendist ja turvavarustuse vales kasutamisest tulenevaid ohte; * on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.

A2/2/1, A2/2/2, A2/2/3	Mootorratta käsitsemine
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * oskab käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, et jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teel; * teab mootorratta vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale ning oskab sooritada erimanöövreid; * omab realistlikku arusaama mootorratta käsitlemisega seotud isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest; * tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta käsitlemisega, ning oskab käitumises nendega arvestada; * on motiveeritud mootorratast käsitsema ohutult ja keskkonda säästvalt.

A4/1/1, A4/1/2, A4/1/3	Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * oskab käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästval viisil, et alustada sõidu õppimist eri liiklussituatsioonides; * omab vajalikke oskusi vähese liiklusega teel liiklemiseks; * oskab peatuda ja parkida teel; * teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; * mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; * omab realistlikku arusaama vähese liiklusega teel sõitmisega seotud isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest; * tajub ja teab isiklike nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega vähese liiklusega teel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
A4/2/1, A4/2/2, A4/2/3	Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * oskab keerulisema ja tihedama liiklusega teel käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt; * oskab teel eri liiklusolukordades kasutada asjakohaseid toimetulekuoskusi; * teab eri liiklussagedusega teel sõitmisega seotud ohte ja oskab neid oma käitumisega vältida; * mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; * omab realistlikku arusaama eri liiklussagedusega teedel sõitmisega seotud isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest; * tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega eri liiklussagedusega teedel, ning oskab liikluskäitumises nendega arvestada; * on võimeline kohanema liikluses toimuvate muutustega; * on võimeline hindama võimaliku liiklusohtriku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt; * on võimeline liiklusoludega arvestades mootorratast juhtima kindlal teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.
A6	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu; * mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver; * oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuunavööndi kaudu; * oskab käituda möödasõidetava rollis; * omab realistlikku arusaama isiklikest tugevatest ja nõrkadest külgedest, mis on seotud möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega.

A8	Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal; sõiduuskuste hindamine
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> * oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu plaanida ja koostatud plaani järgi sõita * mõistab, et sõidu plaanimisega on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; * on motiveeritud sõitu plaanima, et vältida riske ja säästa keskkonda; * sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad mõjutada tema kui juhi käitumist, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus ja halb nägemine; * on saavutanud mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuete taseme.